

**Didaktické hry – seminár AITEC, HUPSOV šlabikár LIPKA[®],
RP MPC Prešov – 28. 8. 2013**

LETÍ, LETÍ

Žiak má položenú hlavu na lavici. Učiteľ hovorí slová. Ak žiak počuje hlásku, ktorá sa práve upevňuje, zdvihne hlavu. Obmena: hláska na začiatku slova, na konci slova, vo vnútri slova. Žiak môže povedať, na ktorom mieste hlásku počuje. Obmena: Učiteľ hovorí slová, ktoré majú/nemajú preberané písmeno. Žiaci zdvihnú ruky, resp. tlesknú, keď tam je. Ak sa pomýlia, odovzdajú učiteľovi nejakú vec z peračníka. (Slová môže hovoriť aj žiak.)

NÁJDI CHYBU A OPRAV

Učiteľ napíše na tabuľu slová s chybami. Žiaci chyby hľadajú a chodia ich k tabuli opravovať.

BYSTRÉ UŠKÁ

Hra je určená pre spojené ročníky. Učiteľ hovorí slová. Žiaci reagujú podľa zadania: žiaci 1. ročníka tlesknú alebo vstanú, keď počujú danú hlásku na začiatku slova, žiaci 2. ročníka, keď počujú krátku hlásku a žiaci 3. a 4. ročníka, keď počujú vybrané slovo.

SLNEČNICA

Učiteľ vytvorí slnečnicu s lupeňmi. Žiaci sa rozdelia do skupín. Každá skupina dostane lupene, do ktorých bude písať slová (SJ), resp. príklady (MAT) podľa zadania za určitý čas. V strede slnečnice môže byť písmeno, slabika, slovo, číslo..., z ktorých vychádzajú pri písaní do lupeňov.

REŤAZ

Žiak povie slovo. Ďalší žiak musí vymyslieť iné slovo, ktoré sa začína na hlásku, ktorá bola na konci predchádzajúceho slova.

SEJEME FAREBNÉ KVIETKY

Do plastových obalov z čokoládových vajčiek učiteľ povkladá jednoslabičné, dvojslabičné, trojslabičné a štvorslabičné slová, ktoré predstavujú semienka. Na tabuľu učiteľ nakreslí modrý, červený, zelený a žltý kvietok. Modrý kvietok predstavuje jednoslabičné slovo, červený dvojslabičné, zelený trojslabičné a žltý štvorslabičné slovo. Žiaci sejú kvietky podľa počtu slabík.

MYSLÍM SI ČÍSLO

Úlohy na sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie. Žiaci odpovedajú slovom alebo dvíhajú kartičky.

BUDÍČEK

Žiaci si položia hlavy na lavicu. Učiteľ hovorí vety, informácie z textu, ktoré sme sa dozvedeli. Ak povie pravdivú informáciu, žiaci zostanú s hlavou položenou na lavici (budíček nezvoní). Ak povie nepravdivú informáciu, budíček zazvoní – žiaci zdvihnú hlavy, ruky dajú nad hlavu, pohýbu prstami.

SLOVNÝ SÚBOJ

Určí sa dvojica žiakov. Žiaci postupne hovoria slová, ktoré sa začínajú daným písmenom. Slová sa nesmú opakovať. Vyhráva žiak, ktorý posledný povie slovo. Učiteľ môže pripraviť pre žiakov kartičky, do ktorých im za výhru bude dávať pečiatky.

HĽADAJ SLOVO

Učiteľ rozdá žiakom kartičky so slovami. Potom hovorí slová. Úlohou žiaka je kartičku s daným slovom (ak ho má) zdvihnúť nad hlavu. Slová na kartičkách môžu žiaci prepísať, rozdeliť ich na slabiky, môžu vymyslieť vety s daným slovom.

MUCHOLAPKY

Na tabuli sú napísané, resp. pripevnené javy, ktoré chceme precvičiť. Učiteľ povie hlásku (slabiku, slovo...) a dvaja žiaci, ktorí majú v ruke rôznofarebné mucholapky, musia „trafiť“ správny tvar. Vyhráva ten, kto má mucholapku naspodku. Úlohu môžeme bodovať.

MYSLÍM NA PÍSMENO

Žiak v duchu hovorí písmená podľa poradia na nápovedných tabuliach, resp. obrázkoch. Druhý žiak ho zastaví pokynom *Stop!* Žiaci hádajú, na ktorom písmene sa žiak zastavil. Používajú na to otázky, napr. *Je to písmeno v slove strom?* Ak vedia, povedia, o ktoré písmeno ide.

ZÁZRAČNÁ OBÁLKA

**Didaktické hry – seminár AITEC, HUPSOV šlabikár LIPKA[®],
RP MPC Prešov – 28. 8. 2013**

V obálke sú papieriky so slovesami. Žiak, ktorý si vyberie papierik z obálky, sloveso napodobní (napr. pri slovese *lietať* zamáva rukami). Ostatní žiaci hádajú, o ktoré sloveso ide. Postupne sa pri znázorňovaní sloves vystriedajú všetci žiaci.

NEPOSLUŠNÉ SLABIKY

Učiteľ rozdelí žiakov na skupiny. V triede sú poschovávané slabiky, ktoré žiaci musia nájsť v časovom limite. Potom každá skupina poskladá z nájdených slabík čo najviac slov, ktoré napíše a prečíta. Vyhráva skupina, ktorá poskladala čo najviac slov.

SPRŠKA SLOV NA DANÚ TÉMU

Učiteľ určí tému, napr. kúpalisko. Žiaci postupne hovoria slová, ktoré s témou súvisia (voda, bazén...). Žiak musí slovo povedať do 5 sekúnd, ináč z hry vypadáva.

MÚDRE KLBKO

Učiteľ hodí medzi žiakov klbko, resp. loptičku. Ten, kto ho chytí, musí odpovedať podľa zadania toho, kto klbko hodil, napr. *Povedz tri slová, ktoré sa začínajú na A*. Žiak odpovie a vymyslí úlohu pre ďalšieho žiaka.

KOMPÓT

Žiaci sedia v kruhu na stoličkách. Jeden žiak nemá stoličku, stojí v strede kruhu. Žiaci majú na hrudi pripevnené písmená (slová..., čokoľvek podľa potreby). Učiteľ dáva pokyny. Keď povie napr. *samohláska*, žiaci, ktorí majú samohlásku, si vymenia miesta. Pri slove *kompót* si vymenia všetci miesta. V strede zostáva žiak, ktorému sa neušla stolička. (Vo vyššom ročníku môže žiak v kruhu dávať pokyny.)

ŠTYRI ROHY

Učiteľ rozdá žiakom obrázky zvierat alebo predmetov, ktoré sa začínajú písmenami napr. *H, U, P, S*. Žiaci sa zadia do štyroch rohov v triede, ktoré sú tiež označené týmito písmenami.

MAGICKÁ ŠKATULKA

V magickej škatuľke sa nachádzajú rôzne predmety (môžu to byť napr. veci súvisiace s témou). Každý žiak si zo škatuľky niečo vyberie. Jeho úlohou môže byť: 1. povedať, čo si vybral, a povedať prvú a poslednú hlásku, 2. vymyslieť vetu s daným predmetom, 3. opísať daný predmet a ostatní žiaci musia hádať, o ktorý predmet ide, 4. pomenovať daný predmet a na začiatočnú hlásku vymyslieť ďalšie slová...

ČAROVNÝ KLOBÚK

V klobúku, resp. čiapke sú rôzne kartičky s obrázkami, ktorých názvy sa začínajú písmenami, ktoré preberajú v predšlabikárovom období. Žiak vyberie kartičku a obrázok opíše. Ostatní žiaci hádajú, čo je na obrázku. Kto uhádne, musí povedať, čo počuje na začiatku slova, príp. môže vymyslieť slovo, ktoré sa začína rovnakou hláskou.

BINGO

Žiaci napíšu známe veľké tlačené písmená do rámika (riadkov a stĺpcov). Učiteľ diktuje písmená a žiaci si ich značia. Kto má prvý vyznačené 3 písmená v riadku, je víťaz. Obmena: Učiteľ ukazuje písané tvary písmen, resp. malé tvary písmen.

KUKUČKA

Žiaci sedia v kruhu na koberci. Učiteľ ich upozorní, že ak začujú na začiatku slova napr. hlásku *S*, zakukajú. Potom zakukajú, keď počujú hlásku vo vnútri slova a na konci slova.

REČ TELA

Žiak si vytiahne písmeno a telom (pohybom, pomocou predmetov) ho znázorni. Žiaci hádajú, o ktoré písmeno ide.

CESTOVANIE

Žiaci majú kartičky so slabikami pripnuté na tričkách. Na výzvu učiteľa (napr. *ma*), sa žiak postaví za učiteľa – nastúpi do vláčika. Žiaci postupne nastupujú a všetci nahlas opakujú danú slabiku.

PÍSMENKOVÝ VLAK

Štyria žiaci budú znázorňovať vagóny – vyberú si kartičky s písmenom. Zoradia sa podľa abecedy. Ostatní žiaci majú rôzne obrázky – nastúpia do vagónov podľa začiatočného písmena. Ostatní žiaci budú tvoriť slová z písmen vo vagónoch, resp. budú mať kartičku s písmenom a musia sa zaradiť do vagónov.

NA HUBÁRA

Žiaci chodia po triede a zbierajú predmety. Hovoria vetu: „Ide hubár do lesa, zbiera huby do koša – hop, huba, do koša“. Na slová „hop, huba, do koša“ zdvihnú predmet (resp. kartičku so slovom). Predmet pomenujú, utvoria vetu, delia na slová, slabiky, hlásky...

UHÁDNI SLOVO, VETU

Žiak podíde k učiteľovi a potichu prečíta slovo, resp. vetu z čítanky (vždy z prečítaného textu). Žiak pohybom znázorní slovo, resp. vetu. Ostatní žiaci hádajú. Vyhrá žiak, ktorý slovo, resp. vetu povie čo najpresnejšie, a vystrieda spolužiaka.

MATEMATICKÉ BUM V NÁSOBILKE

Učíme sa násobilku a na násobky použijeme slovo „bum“. Učiteľ vraví čísla, napr. 1, 2, bum, 4, 5, bum... Tak si zopakujeme, ale sa aj naučíme násobilku, napr. 3. Obmena: Učiteľ sa dohodne so žiakmi, na násobky ktorého čísla budú hovoriť bum. Žiaci postupne hovoria čísla a slovo bum. Žiak, ktorý sa pomýli, vypadáva.

PRECHÁDZKA PO LÚKE SO SLABIKAMI

V triede na koberci sú rozložené farebné kvietky, na ktorých sú tlačeným písmom napísané slabiky. Každý žiak si postupne vyberie jeden kvietok (motivujeme ich tým, že vyberajú kvietok pre mamičku). Potom žiak prečíta slabiku a vytvára slová s danou slabikou na začiatku, vo vnútri alebo na konci.

HÁDANIE SLOV

Žiak povie prvú a poslednú hlásku slova a z koľkých hlások sa slovo skladá. Ostatní žiaci hádajú slová. Ten, kto uhádne, hovorí hlásky.

ČO BY TO MOHLO BYŤ

Žiaci sedia na koberci v kruhu. Učiteľ im ukáže nejaký predmet, napr. pero, a povie: *Čo by mohlo byť toto pero, keby nebolo pero.* Žiaci si predmet podávajú, rozprávajú a zdôvodňujú, čím by pero mohlo byť (napr. zubná kefka, hrebeň, rúž, palička na bubon...).

REŤAZOVKA

Učiteľ napíše na papieriky rôzne úlohy (poradie úloh musí na seba nadväzovať), ktoré vloží do obálky. Každý žiak si vyberie jednu úlohu. Napr. *Keď začneme, zakrič hurá. Keď budeš počuť hurá, vymenuj krátke samohlásky. Po vymenovaní krátkych samohlások zatlieskaj a utvor vetu...*